

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bosek

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie z protestu wyborczego K.K.
przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 28 lipca 2020 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 13 lipca 2020 r. K.K. (dalej: Wnoszący protest) wniósł do Sądu Najwyższego protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Zarzucił w nim naruszenie przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych przepisów obowiązujących w Polsce, w tym przepisu art. 127 ust. 2 Konstytucji RP (w zakresie przeprowadzenia wyborów korespondencyjnych, które zdaniem Wnoszącego protest nie były w tej formie bezpośrednie, tajne i powszechne), art. 128 ust. 2 Konstytucji RP i art. 129 ust. 3 Konstytucji RP (z uwagi na niepodjęcie czynności przez Marszałka Sejmu jak w przypadku opróżnienia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, po unieważnieniu przez Sąd Najwyższy wyboru S.Ż. na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej) oraz art. 127 ust.

1 Konstytucji RP (poprzez nieotrzymanie w terminie, przez większość Polonii mieszkającej za granicą, zamówionych kart do głosowania, co naruszyło zasadę równości wyborów). Ponadto, zdaniem Wnoszącego protest, nieotrzymanie kart do głosowania w terminie przez obywateli Polski, przebywających poza granicami kraju, naruszyło przepisy: art. 1, art. 4 ust. 1, art. 36, art. 37 ust. 1 Konstytucji RP.

Stanowiska w niniejszej sprawie wnieśli Prokurator Generalny (pismo z dnia 23 lipca 2020 r.) oraz Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej (pismo z dnia 22 lipca 2020 r.). W obu przypadkach wniesiono o pozostawienie protestu wyborczego bez dalszego biegu z uwagi na niespełnienie wymogów formalnych przewidzianych dla protestu wyborczego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP na zasadach określonych w ustawie. Na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy z 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. poz. 979, dalej jako: u.wyb.2020), protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 3 dni od dnia podania wyniku wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. W zakresie nieuregulowanym w powyższej ustawie, na podstawie art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy ogólne, zawarte w ustawie z 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 684, dalej jako: k.wyb.).

Z treści art. 321 § 3 k.wyb. jednoznacznie wynika, że wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Treść zarzutów nie może być dowolna, lecz powinna spełniać kryteria, o których mowa w przepisie art. 82 § 1 k.wyb. Zgodnie z nim, protest może być wniesiony z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego

wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Z treści tego przepisu wynika, że osoba wnosząca protest jest ponadto zobowiązana do wykazania wpływu wystąpienia naruszeń na wynik wyborów. Przedmiotem protestu wyborczego jest bowiem ważność wyboru określonej osoby, a podstawę do jej zakwestionowania mogą stanowić wyraźnie wskazane przestępstwa oraz delikty wyborcze. Ich wystąpienie musi rzutować na przebieg głosowania i ustalanie jego wyników lub ustalanie wyników samych wyborów i być poparte konkretnymi dowodami, znanymi osobie wnoszącej protest, na których opiera ona swoje zarzuty. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniający warunków określonych w art. 321 k.wyb. (art. 322 § 1 k.wyb.).

W niniejszej sprawie Wnoszący protest nie przedstawił konkretnych naruszeń stanowiących przejaw popełnienia przestępstwa przeciwko wyborom lub deliktu wyborczego, jak również nie przedstawił żadnych dowodów na potwierdzenie tych okoliczności. Podniesione zarzuty dotyczyły w istocie niezgodności przepisów ustawowych z normami konstytucyjnymi, przy czym zostały sformułowane w sposób abstrakcyjny, ogólnikowy i nieprecyzyjny. Zarzuty stanowią wyłącznie prywatne stanowisko Wnoszącego protest i nawet nie uprawdopodobniają rzeczywistego naruszenia przepisów dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów. Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego konsekwentnie przyjmuje się, że opinia wnoszącego protest, ze swej istoty nie poparta żadnymi dowodami, może być zakwalifikowana wyłącznie jako opinia prywatna, a zarzuty sprowadzające się do hipotetycznego założenia o nieprawidłowościach wyborczych nie mieszczą się w przedmiocie protestu określonym w art. 82 § 1 k.wyb. (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 listopada 2019 r., I NSW 206/19). Co więcej, osoba wnosząca protest wyborczy nie może skutecznie podnosić zarzutów o charakterze abstrakcyjnym, odnoszących się do ogólnie pojętych wydarzeń w kraju lub za granicą, o których protestujący jedynie słyszał. Przyjęty w Kodeksie wyborczym model protestu wyborczego polega bowiem na sprawowaniu przez Sąd Najwyższy indywidualno-

konkretnej kontroli ważności wyborów. Brak natomiast podstaw prawnych do prowadzenia w tym zakresie kontroli abstrakcyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z 21 listopada 2019 r., I NSW 235/19).

Z tego względu na podstawie przepisu art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 3 k.wyb. w zw. z art. 82 § 1 k.wyb., protest należało pozostawić bez dalszego biegu.